

Naturvernforbundet

Molde

Molde 14.08.24

Møre og Romsdal politidistrikt, politistasjonen i Molde

Anmeldelse av miljøkriminalitet på gnr 16/1 i Molde kommune

Anmeldelsen gjelder brudd på bestemmelser i plan- og bygningsloven, forurensningsloven og naturmangfoldloven. Jfr. § 112 i grunnloven.

En ulovlig avfallsplass

Over lang tid er det transportert og tippet overskuddsmasser fra anleggsvirksomhet på nordsiden av Hovdenakkvegen. Vårt anslag er at massedeponiene til sammen er på mellom 20 og 30 dekar og opp til flere meter i tykkelse. Vesentlige mengder med avfall er også observert. Vi har sett avfall i fyllingskanter blandet med jord og stein og det er avfall på massedeponiene.

2018 - En seig væske i fyllingskanten   2019 - Betong/byggeavfall i våtmarken

Det er også avfall spredd rundt i skogen på eiendommen.

I vedlegg er det kart, flere bilder og flyfoto fra www.norgebilder.no . Det er kun en liten del av det som vi har observert det er tatt bilder av.

Det ser ut til å dreie seg om varig deponering av næringsavfall på et område som ikke er godkjent som avfallsplass. Avfallet utgjør en stor risiko for blant annet

myr/våtmark i området. Myr tar opp og lagrer store mengder karbon, og er viktig for vannbalansen og naturmangfold i naturen. Det er over 600 arter på den norske rødlista for arter (Artsdatabanken 2021) som har våtmark som hovedhabitat. Av disse er 332 arter regnet som truede, og det er tap av areal som er oppgitt som hovedårsaken til at de er oppført på denne lista. Nedbygging av myr/våtmark fører til klimagassutslipp, tap av naturmangfold og tap av en rekke andre økosystemtjenester. En tredjedel av myrene under tregrensa i landet er ødelagte.

Det er dermed viktig at den ulovlige avfallsdeponeringen og forurensningen stoppes og at området ryddes. Når ulovlige avfallsdeponi ikke blir stoppet i tide, øker belastningene for naturen.

Forhistorien

Saken begynte som en bekymringsmelding som Naturvernforbundet fikk våren 2018 om forurensning på Skåla i Molde kommune. Vi dro da ut på stedet og observerte avfall og forurensning. Etter besøket sendte vi den 17.06.18 et brev med tittelen "Avfall og forurensning i Hovdenakkområdet på Skåla" til kommunen og Statsforvalteren om observasjonene.

Da vi begynte med saken i 2018, hadde et entreprenørfirma firmaskiltet sitt ved innkjørselen til deponiet i vest, men da vi senere kom tilbake var det borte.

Det kan ikke være tvil om at økonomisk vinning på bekostning av natur og miljø er en sentral bakgrunn for lovovertredselsene.

Vi fulgte opp med flere brev, e-poster, telefon og til slutt et møte med kommunen 24.1 i år. Det siste brevet med tittelen "Nytt krav om behandling av en sak om avfall og forurensning på Hovdenakk" ble sendt den 28.06.23 til kommunen med Statsforvalteren og Miljødirektoratet på kopi. I brevet nevnte vi blant annet at vi håper at kommunen, i samarbeid med Statsforvalteren, snart kan få stoppet ulovlighetene og sørge for at området blir ryddet.

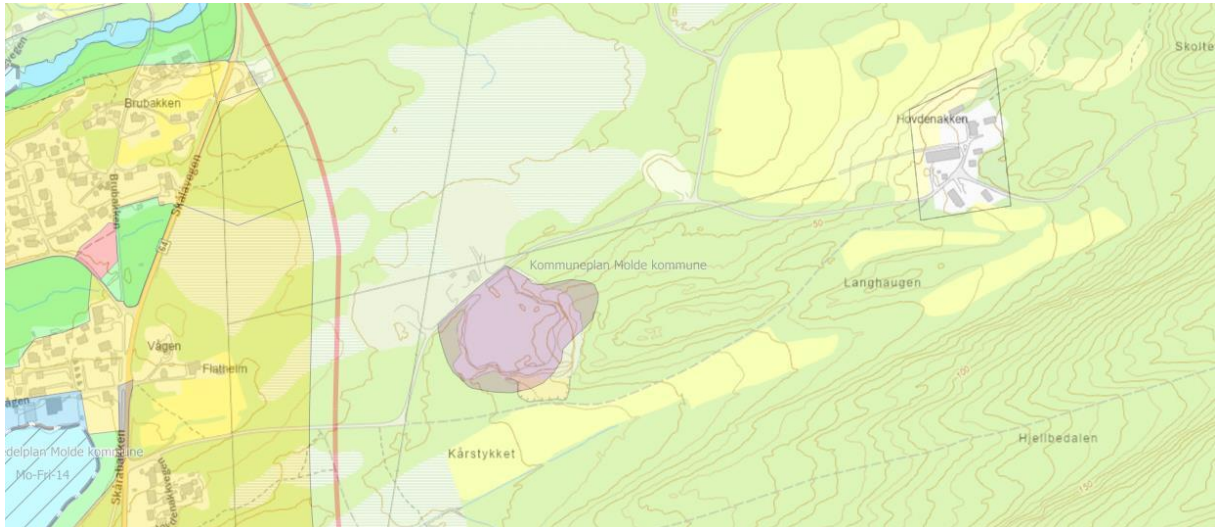
Vårt siste besøk i området var den 18.06.24. Det er fortsatt aktivitet på avfallsplassen.

I år gjorde vi et forsøk på å få et møte med politiet for å få rettleiding i hvordan vi bør gå fram i saken. Det lyktes vi ikke med. To av våre styremedlemmer har jobbet med saken i flere år og har periodevis fått hjelp av fylkessekretær til Forum for natur og friluftsliv. Vi vil alle tre stille opp i møte med politiet for å gå gjennom tidslinjer og detaljer om politiet finn dette rett.

Juridisk grunnlag for anmeldelsen

Plan- og bygningsloven

Planstatusen for eiendommen er kommuneplanens arealdel (KPA) fra 2009, som er juridisk bindende etter Lov om planlegging og byggesaksbehandling (plan- og bygningsloven).

Utsnitt fra kommuneplanens arealdel. Kilden er Gislink karttjenste. Jfr. www.arealplaner.no

Bortsett fra gårdstunet, og et område som er tatt i bruk til steinbrudd og midlertidig lagring av dekk på sørsiden av Hovdenakkvegen, er eiendommen vedtatt som landbruks, natur og friluftsområde. Bruk av eiendommen til deponering av næringsavfall og annet avfall er således ikke i tråd med arealformål i KPA, og er dermed i strid med plan- og bygningsloven.

Vi vil også merke at etter lovens § 20-1 punkt k omfattes vesentlige terrenginngrep av søknadsplikten og byggesaksbestemmelsene.

Forurensningsloven

Etter Lov om vern mot forurensninger og om avfall (forurensningsloven) § 2 punkt 2 skal forurensningsmyndighetene «samordne sin virksomhet med planmyndighetene slik at planlovgivningen sammen med forurensningsloven for å unngå og begrense forurensning og avfallsproblemer.»

§ 7 inneholder en plikt til å unngå forurensning. § 28 inneholder et forbud mot forsøpling.

Naturvernforbundet anser avfallsdeponering på gnr. 16/1 i Molde kommune som et brudd på forurensningslovens § 28 forbud mot forsøpling og § 29 krav om tillatelse til å drive opplagsplass av avfall som kan medføre forurensning eller virke skjæmmende. Kommunen som forurensningsmyndighet har plikt etter § 48 til å føre tilsyn med håndteringen av avfall og iverksette tiltak for å motvirke forurensning og avfallsproblemer. Dersom det er snakk om privat grunn, har kommunen etter § 50 rett til granskning og kan etter § 51 pålegge grunneier å undersøke.

Etter § 27a er avfall som oppstår i forbindelse med bygge- og anleggsprosjekter å regne som næringsavfall og skal leveres til et lovlig avfallsanlegg eller

gjennomgå gjenvinning. Overskuddsmasser fra anleggsvirksomhet er næringsavfall etter lovens § 32, også i tilfelle det er tale om rene masser.

Etter § 11 må også områder som benyttes til mottak av rene overskuddsmasser fra anleggs- og næringsaktivitet være godkjent som avfallsmottak og ha tillatelse fra forurensningsmyndigheten for å kunne driftes som avfallsmottak.

Avfallsforskriften

Vi vil spesielt vise til kapittel 9 om deponering av avfall, kapittel 11 om farlig avfall og kapittel 14 A om betong og tegl fra riveprosjekter i Forskrift om gjenvinning og behandling av avfall (Avfallsforskriften).

Både ved mottak av betong og tegl samt asfaltrester, må det sendes en egen søknad til statsforvalteren.

Vi vil opplyse at en del av massedeponiene er med i Miljødirektoratets sin database om mulig grunnforurensning. Se kart på side 9.

Naturmangfoldloven

Områder for massedeponi, forurensning og avfall som ikke behandles etter plan- og bygningsloven og forurensningsloven, strider mot de miljørettslige prinsippene i §§ 8-12 i Lov om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven). Vi vil også vise til aktsomhetsplikten i § 6 i den loven som pålegger enhver til å gjøre seg kjent med hvilke naturverdier som kan bli skadelidende og unngå skade på naturmangfoldet i strid med forvaltningsmålene i §§ 4 og 5.

Faren for utilsiktet spredning av fremmede arter ved flytting av masser er i den sammenheng også et aktuelt tema.

Konklusjon

På gnr. 16/1 i Molde kommune har det blitt deponert avfall sammen med mulig forurensning over lengre tid, uten at det er gitt nødvendige tillatelser til dette. Avfall og forurensning er nær knyttet til deponering av overskuddsmasser fra anleggsvirksomhet.

Vi anmelder derfor forholdet til politiet, med særlig tanke på, men ikke begrenset til, forurensningsloven §§ 7 og 28-29. Lovbrudd etter disse paragrafene har etter samme lov §§ 78 og 79 en strafferamme på «*bøter eller fengsel inntil 1 år eller begge deler*» for henholdsvis forurensning og forsøpling, forsettlig eller uaktsomt. Videre står det i § 78: "*Har overtredelsen voldt fare for stor skade eller ulempe, eller det forøvrig foreligger skjerpene omstendigheter, kan fengsel inntil 3 år anvendes. Dersom overtredelsen har voldt fare for alvorlig eller irreversibel skade på biologisk mangfold, eller fare for menneskers liv eller helse, kan fengsel inntil 5 år anvendes.*"

Grunnet denne betydelige strafferammen, vår grundige dokumentasjon på at forholdet har pågått og forverret seg over tid, og riksadvokatens rundskriv nr. 1/2024 "Mål og prioriteringer for straffesaksbehandlingen i 2024" hvor det blant annet står "*Bekjempelse av alvorlig miljøkriminalitet skal prioriteres, herunder naturkriminalitet, forurensningskriminalitet og kulturmiljøkriminalitet,*" ber vi om at denne anmeldelsen blir prioritert.

Dette er en svært viktig sak for oss. Vi er derfor innstilte på å forfølge saken så langt som råd. Den kan få en sterk allmennpreventiv effekt, som kan bidra til å redusere antall lignende saker i framtiden.

Naturvernforbundet Bergen har arbeidet med en sak som har en del likheter med denne. Den ble henlagt av Vest politidistrikt, men Riksadvokaten gjorde om henleggelsen.

Dersom vår anmeldelse blir henlagt, ønsker vi å bli informert om det.

Vennlig hilsen

Kristin Glæstad Vonheim, Nybøvegen 10, 6410 Molde

Leder Naturvernforbundet Molde

Kopi:

Økokrim, post.okokrim@politiet.no

Molde kommune, postmottak@molde.kommune.no

Statsforvalteren i Møre og Romsdal, sfmrpost@statsforvalteren.no

RIR, rir@rir.no

Hjemmelshaver til gnr 16/1 (Brevpost)

Vedlegg: Kart, flyfoto og bilder

Koordinater for lokalisering: EU 89, UTM-sone 31, N 696224 – Ø 726796

E-post: molde@naturvernforbundet.no Naturvernforbundet Molde er på Facebook og Instagram
Nettet: <https://naturvernforbundet.no/moreogromsdal/lokallag/molde/>

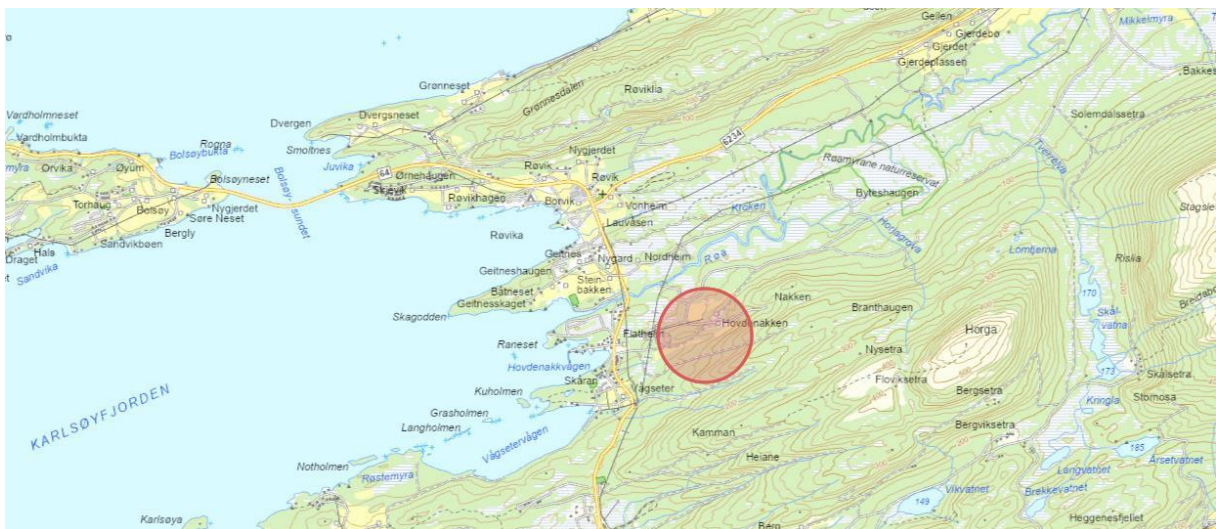
Org. nr. 919 666 846

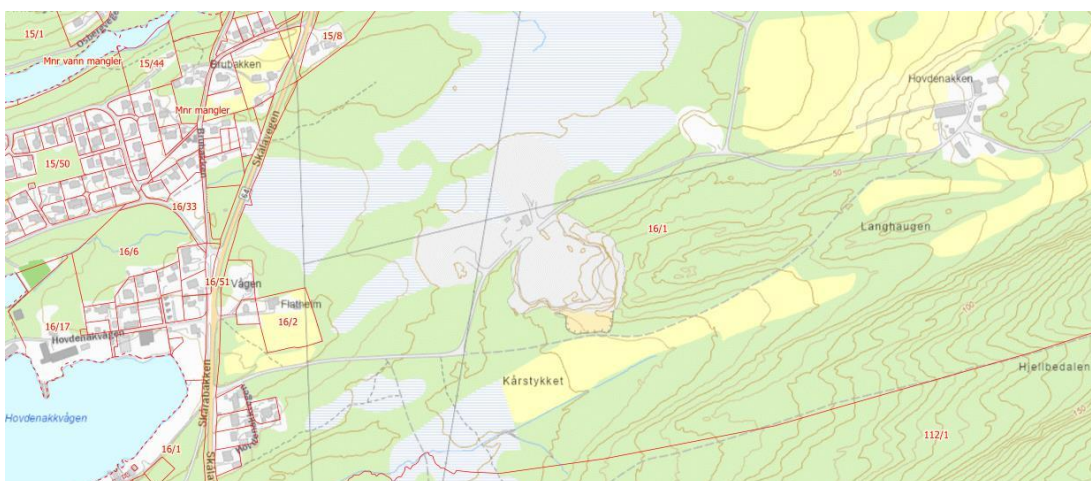
KART OG FLYFOTO

Oversiktskart som er hentet fra Gislink karttjeneste. Avfallsplassen er på Skålahalvøya sørøst for Molde by

Øverst til venstre på kartet er Bolsøybrua som forbinder Skålahalvøya med Bolsøya

Kart med eiendomsgrensene og som viser en del av gnr 16/1. Hovdenakkvegen er privat og er vist med grått

Flyfoto 2. september 2011

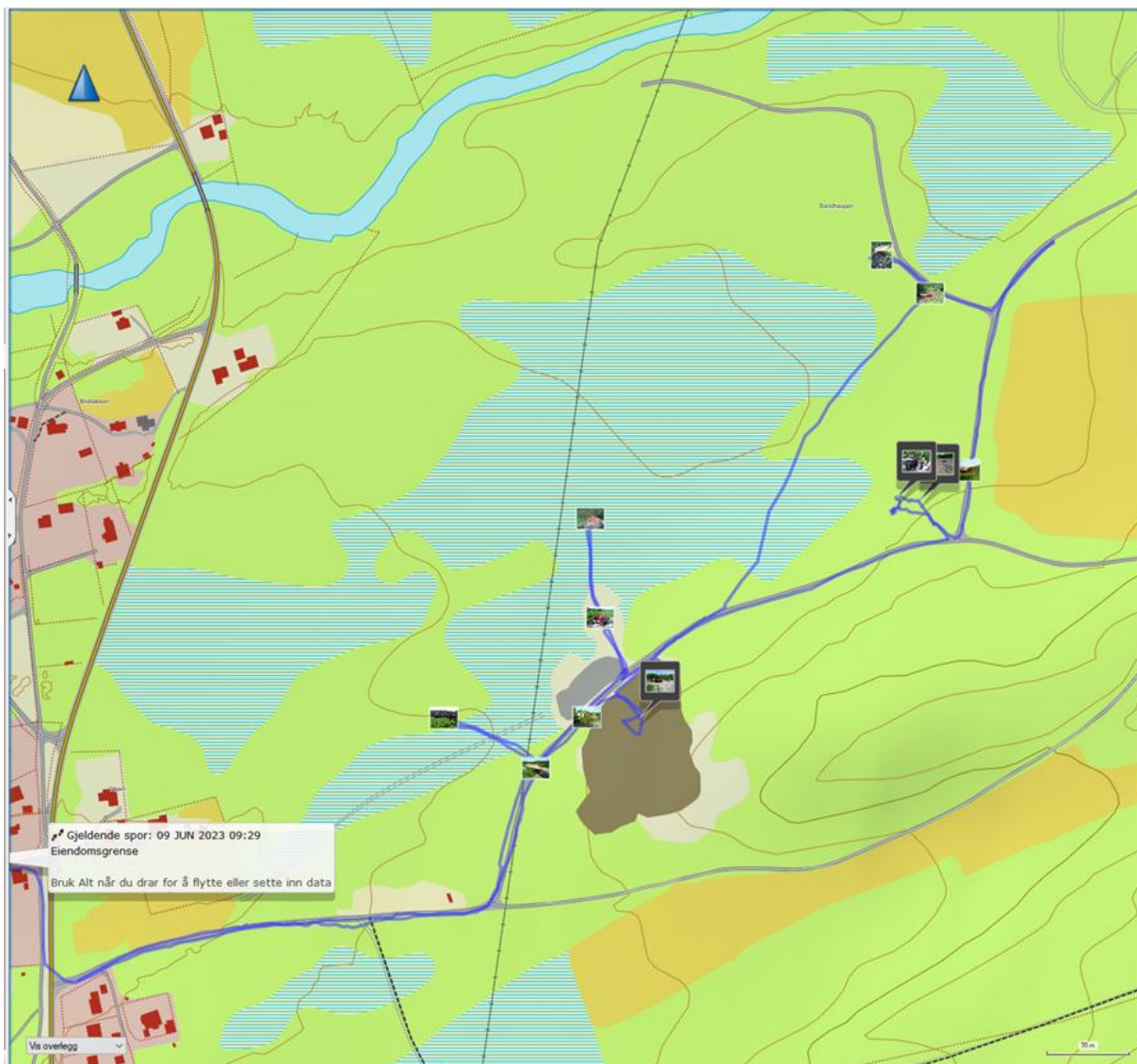

Flyfoto 30. juni 2018

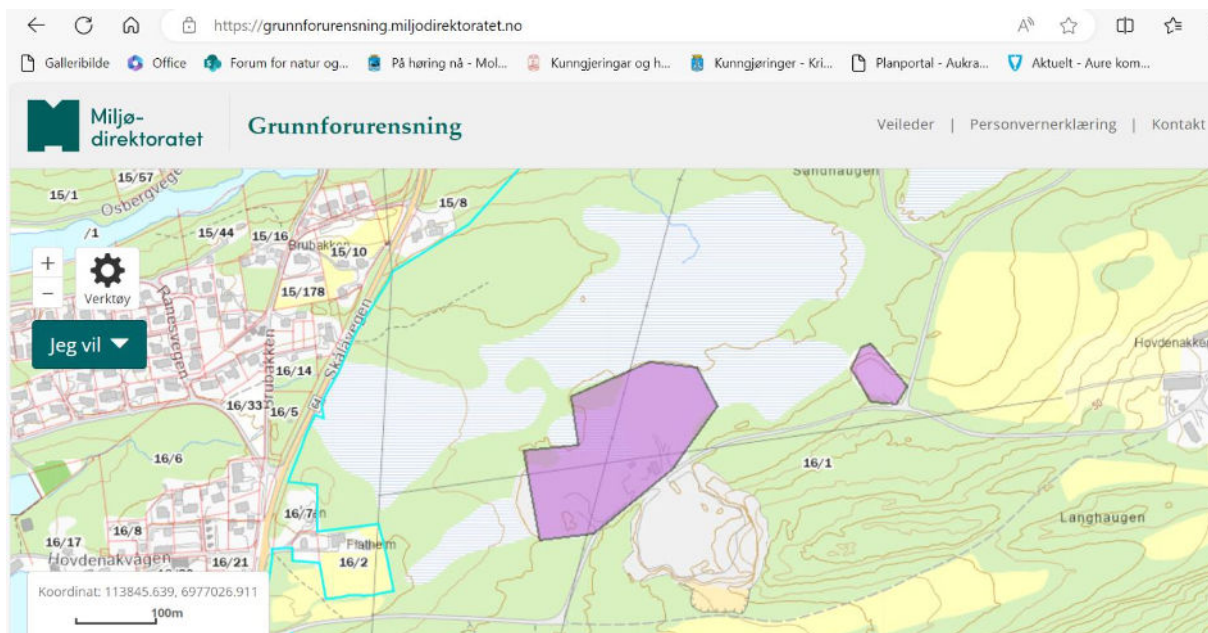
Flyfoto 16. mai 2022

Kart med sporingslogg som viser der vi gikk i 2023. Kartgrunnlaget er noe år gammelt og viser litt av utviklingen av massedeponiene utover i myra. Det grå arealet på sørsiden av Hovdenakkvegen er steinbruddet som brukes til mellomlagring av dekk. Etter vårt første brev i 2018, ble lageret godkjent av Statsforvalteren

Utsnitt fra Miljødirektoratet sin database om grunnforurensning
<https://grunnforurensning.miljodirektoratet.no>

Bilder fra massedeponiene

Dette bildet ble tatt i 2018 og viser blant annet betongavfall slik fyllingskanten den gangen var

I 2018 lå det asfalt ved en av fyllingskantene

I 2018 rant det ut en væske fra en container

En del av avfallet i 2019

En del av avfallet i 2019

Bildet ble tatt i 2019. Ukjent hva som var lagret her

To bilder fra 2021

Bildene ble tatt i 2023. Bildet til venstre er en ny utfylling i myra. Det er litt byggeavfall i et av hjørnene. Det andre viser deponering av ny masse på en eldre utfylling

Bildene er fra 2023 og viser ulike typer avfall på fyllingen

I 2023 ble massedeponiet i øst utvidet

Bildene fra 2023 viser ulike typer avfall

Bildet fra 2024 viser blant annet et bilvrak

Bildet er fra 2024 og viser bruk av massedeponiet i vest til nye overskuddsmasser. Til høyre den fremmede arten hagelupin som har gode spredningsforhold på massedeponiet

Bildet er fra 2024

Bilder fra skogen

Bildet er fra 2021. Fra alle typer utrangerte motorkjøretøy vil det være en fare for lekkasje av olje og drivstoff

Bildene er fra 2023. Avfall både i skogen og på massedeponiene kan være en fare for dyrelivet. Bildet til høyre viser at det er noe som er dekket til